# EUROOPAN PARLAMENTTI

*2004* *2009*

*Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta*

**2007/0094(COD)**

4.7.2008

# ***I
# MIETINTÖLUONNOS

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavien seuraamusten säätämisestä
(KOM(2007)0249 – C6-0143/2007 – 2007/0094(COD))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Claudio Fava

Valmistelija (*): Edit Bauer, Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta

(*) Valiokuntien yhteistyömenettely – työjärjestyksen 47 artikla

## *Lainsäädäntömenettelyistä käytettävät symbolit*

| | |
|---|---|
| * | Kuulemismenettely<br>*yksinkertainen enemmistö* |
| **I | Yhteistoimintamenettely (ensimmäinen käsittely)<br>*yksinkertainen enemmistö* |
| **II | Yhteistoimintamenettely (toinen käsittely)<br>*yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi*<br>*parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi* |
| *** | Hyväksyntämenettely<br>*parlamentin jäsenten enemmistö lukuun ottamatta EY-sopimuksen 105, 107, 161 ja 300 artiklassa ja EU-sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettuja tapauksia* |
| ***I | Yhteispäätösmenettely (ensimmäinen käsittely)<br>*yksinkertainen enemmistö* |
| ***II | Yhteispäätösmenettely (toinen käsittely)<br>*yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi*<br>*parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi* |
| ***III | Yhteispäätösmenettely (kolmas käsittely)<br>*yksinkertainen enemmistö yhteisen tekstin hyväksymiseksi* |

(Ilmoitettu menettely perustuu komission esittämään oikeusperustaan.)

## *Tarkistukset säädösehdotukseen*

Parlamentin tarkistuksissa esitetyt tekstin muutokset merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Kun kyseessä on muutossäädös ja parlamentin tarkistukseen sisältyy sellaisenaan olemassa olevan säännöksen tai määräyksen tekstiä, johon komissio ei ole ehdottanut muutoksia, kyseinen teksti **lihavoidaan**. Merkintä **[...]** tarkoittaa, että kyseisestä kohdasta on poistettu tekstiä. Pelkkää *kursivointia* käytetään kiinnittämään asiasta vastaavien yksiköiden huomio sellaisiin säädösehdotuksen osiin, jotka ehdotetaan korjattavaksi lopullisessa tekstissä (esimerkiksi selvästi virheelliset tai kyseisestä kieliversiosta pois jääneet kohdat). Korjausehdotusten hyväksymisestä päättävät asiasta vastaavat yksiköt.

## SISÄLTÖ

**Sivu**

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5

PERUSTELUT.....29

**LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI**

**ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavien seuraamusten säätämisestä**
**(KOM(2007)0249 – C6-0143/2007 – 2007/0094(COD))**

**(Yhteispäätösmenettely: ensimmäinen käsittely)**

*Euroopan parlamentti*, joka

– ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (KOM(2007)0249),

– ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 2 kohdan ja 63 artiklan 3 kohdan b alakohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C6-0143/2007),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 51 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön sekä työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan ja maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnot (A6-0000/2008),

1. hyväksyy komission ehdotuksen sellaisena kuin se on tarkistettuna;

2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se aikoo tehdä tähän ehdotukseen huomattavia muutoksia tai korvata sen toisella ehdotuksella;

3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle.

**Tarkistus 1**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 4 kappale**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (4) ***Säännösten ei tulisi kohdistua*** niihin kolmansien maiden kansalaisiin, jotka oleskelevat EU:n alueella laillisesti. Säännösten soveltamisalan ulkopuolelle suljetaan siis sellaiset kolmansien maiden kansalaiset, jotka ovat oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen yhteisön alueella | (4) ***Säännökset eivät kohdistu*** niihin kolmansien maiden kansalaisiin, jotka oleskelevat EU:n alueella laillisesti. Säännösten soveltamisalan ulkopuolelle suljetaan siis sellaiset kolmansien maiden kansalaiset, jotka ovat oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen yhteisön alueella |

| | |
|---|---|
| käyttävien unionin kansalaisten perheenjäseniä, ja ne, joilla on yhtäältä yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja toisaalta kyseisten kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten nojalla unionin kansalaisten kanssa yhtäläinen oikeus vapaaseen liikkuvuuteen. Soveltamisalan ulkopuolelle suljetaan myös sellaiset kolmansien maiden kansalaiset, joiden tilanteeseen sovelletaan yhteisön oikeutta, esimerkiksi ne, jotka työskentelevät laillisesti toisessa jäsenvaltiossa ja jotka palveluntarjoaja on lähettänyt toiseen jäsenvaltioon palvelujen tarjoamista varten. | käyttävien unionin kansalaisten perheenjäseniä, ja ne, joilla on yhtäältä yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja toisaalta kyseisten kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten nojalla unionin kansalaisten kanssa yhtäläinen oikeus vapaaseen liikkuvuuteen. Soveltamisalan ulkopuolelle suljetaan myös sellaiset kolmansien maiden kansalaiset, joiden tilanteeseen sovelletaan yhteisön oikeutta, esimerkiksi ne, jotka työskentelevät laillisesti toisessa jäsenvaltiossa ja jotka palveluntarjoaja on lähettänyt toiseen jäsenvaltioon palvelujen tarjoamista varten. |

Or. en

**Tarkistus 2**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 5 kappale**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (5) Laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palvelukseenottamisen estämiseksi työnantajia olisi vaadittava tarkistamaan ennen kolmannen maan kansalaisen palvelukseenottamista, että tällä on oleskelulupa tai muu oleskeluoikeuden antava lupa, joka on voimassa työsuhteen ajan, myös silloin kun kyseinen kolmannen maan kansalainen on tarkoitus ottaa palvelukseen toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvaa palvelujentarjoamista varten. Työnantajaa olisi vaadittava tarkistamaan ainoastaan se, että kyseistä asiakirjaa ei ole selvästi väärennetty esimerkiksi kiinnittämällä siihen ilmeisen väärää valokuvaa. Jotta jäsenvaltiot voisivat jäljittää erityisesti väärennetyt asiakirjat, yrityksiä ja oikeushenkilöitä olisi myös vaadittava ilmoittamaan toimivaltaisille viranomaisille kolmansien maiden henkilöiden palvelukseenottamisesta. | (5) Laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palvelukseenottamisen estämiseksi työnantajia olisi vaadittava tarkistamaan ennen kolmannen maan kansalaisen palvelukseenottamista, että tällä on oleskelulupa tai muu oleskeluoikeuden antava lupa, joka on voimassa työsuhteen ajan, myös silloin kun kyseinen kolmannen maan kansalainen on tarkoitus ottaa palvelukseen toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvaa palvelujentarjoamista varten. Työnantajaa olisi vaadittava tarkistamaan ainoastaan se, että kyseistä asiakirjaa ei ole selvästi väärennetty esimerkiksi kiinnittämällä siihen ilmeisen väärää valokuvaa. Jotta jäsenvaltiot voisivat jäljittää erityisesti väärennetyt asiakirjat, yrityksiä ja oikeushenkilöitä olisi myös vaadittava ilmoittamaan toimivaltaisille viranomaisille kolmansien maiden henkilöiden palvelukseenottamisesta. |

***Jäsenvaltioiden olisi annettava työnantajille selkeät ohjeet ja jatkuvaa neuvontaa oleskelulupien ja muiden oleskeluoikeuden antavien asiakirjojen tunnistamisesta. Jäsenvaltioita olisi kannustettava jakamaan keskenään tietoa parhaista toimintatavoista unionin tasolla.***

Or. en

**Tarkistus 3**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 7 kappale**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (7) Jotta yleistä kieltoa noudatettaisiin ja jotta rikkomisia voitaisiin ehkäistä, jäsenvaltioiden olisi säädettävä asianmukaisista seuraamuksista. Seuraamusten tulisi sisältää taloudellisia seuraamuksia ja maksuja, joilla korvataan laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamisesta aiheutuvia kustannuksia. | (7) Jotta yleistä kieltoa noudatettaisiin ja jotta rikkomisia voitaisiin ehkäistä, jäsenvaltioiden olisi säädettävä asianmukaisista seuraamuksista. Seuraamusten tulisi sisältää taloudellisia seuraamuksia ja maksuja, joilla korvataan laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamisesta aiheutuvia kustannuksia***, ja niihin olisi sisällyttävä mahdollisuus pienentää sakkosummaa tietyissä tapauksissa, jotka koskevat ainoastaan kotitaloustöitä ja henkilökohtaisia palveluita.*** |

Or. xm

**Tarkistus 4**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 8 kappale**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (8) Työnantajaa olisi joka tapauksessa vaadittava maksamaan kolmannen maan kansalaiselle tämän palkkasaatavat sekä maksamatta olevat verot ja | (8) Työnantajaa olisi joka tapauksessa vaadittava maksamaan kolmannen maan kansalaiselle tämän palkkasaatavat ***ja muut työsuhteeseen liittyvät taloudelliset*** |

| | |
|---|---|
| sosiaaliturvamaksut. | ***etuudet*** sekä maksamatta olevat verot ja sosiaaliturvamaksut. ***Työnantajan olisi myös vastattava tarvittaessa kuluista, jotka aiheutuvat edellä mainittujen palkan ja etuuksien siirtämisestä maahan, johon kolmannen maan kansalainen on vapaaehtoisesti palannut.*** |

Or. en

**Tarkistus 5**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 9 kappale**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (9) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että palkkasaatavia koskevat vaatimukset esitetään ja että käyttöön otetaan mekanismeja sen varmistamiseksi, että palkkasaatavista takaisin perityt määrät maksetaan niille kolmansien maiden kansalaisille, joille ne kuuluvat. | (9) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että palkkasaatavia koskevat vaatimukset esitetään ja että käyttöön otetaan mekanismeja sen varmistamiseksi, että palkkasaatavista ***ja muista työsuhteeseen liittyvistä taloudellisista etuuksista*** takaisin perityt määrät maksetaan niille kolmansien maiden kansalaisille, joille ne kuuluvat. |

Or. en

**Tarkistus 6**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 10 kappale**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (10) Jäsenvaltioiden olisi myös säädettävä, että työsuhteen oletetaan kestäneen vähintään kuusi kuukautta, niin että todistustaakka on työnantajalla ***ainakin tietyn ajanjakson osalta***. | (10) Jäsenvaltioiden olisi myös säädettävä, että työsuhteen oletetaan kestäneen vähintään kuusi kuukautta, niin että todistustaakka on työnantajalla***, ja että myös työntekijällä on mahdollisuus osoittaa työsuhteen olemassaolo ja sen kesto***. |

Or. it

**Tarkistus 7**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 11 kappale**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (11) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä mahdollisuudesta määrätä liikeyrityksille lisäseuraamuksia, joihin kuuluisivat sulkeminen julkisten etuuksien, tukien ja avustusten, muun muassa maataloustukien, ulkopuolelle, sulkeminen julkisten hankintamenettelyjen ulkopuolelle, ja yritykselle aiemmin myönnettyjen julkisten etuuksien, tukien ja avustusten, myös ***jäsenvaltioiden hallinnoiman*** EU-rahoituksen, takaisinperiminen. | (11) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä mahdollisuudesta määrätä liikeyrityksille lisäseuraamuksia, joihin kuuluisivat sulkeminen julkisten etuuksien, tukien ja avustusten, muun muassa maataloustukien ***ja EU-rahoituksen***, ulkopuolelle, sulkeminen julkisten hankintamenettelyjen ulkopuolelle***, myös EU:n tasolla***, ja yritykselle aiemmin myönnettyjen julkisten etuuksien, tukien ja avustusten, myös EU-rahoituksen, takaisinperiminen. |

Or. en

**Tarkistus 8**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 13 kappale**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (13) Koska alihankinta on yleistä tietyillä aloilla, joihin tämä ongelma liittyy, on tarpeen varmistaa, että kaikki alihankintaketjussa mukana olevat yritykset ovat ***yhteisvastuullisia*** sille työnantajalle määrätyistä taloudellisista seuraamuksista, joka on alihankintaketjun päässä ottanut palvelukseen laittomasti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia. | (13) Koska alihankinta on yleistä tietyillä aloilla, joihin tämä ongelma liittyy, on tarpeen varmistaa, että ***ainakin toimeksiantaja, jonka suora alihankkija työnantaja on, on vastuussa työnantajalle määrätyistä taloudellisista seuraamuksista. Tietyissä tapauksissa*** kaikki alihankintaketjussa mukana olevat yritykset ovat ***vastuussa*** sille työnantajalle määrätyistä taloudellisista seuraamuksista, joka on alihankintaketjun päässä ottanut palvelukseen laittomasti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia***. Vuokratyövoimaa välittävät yritykset sekä muut välittäjät olisi luettava mukaan alihankkijoihin.*** |

Or. en

**Tarkistus 9**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 15 kappale**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (15) Jotta voidaan taata yleisen kiellon vaikuttavuus, on sen vuoksi tarpeen määrätä varoittavammista seuraamuksista vakavissa tapauksissa, esimerkiksi kun kieltoa on rikottu toistuvasti tai kun laiton työnteko koskee huomattavan monia laittomasti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia tai kun työolot osoittavat ***erityistä*** hyväksikäyttöä ***ja*** kun työnantaja on tietoinen siitä, että työntekijä on ihmiskaupan uhri. | (15) Jotta voidaan taata yleisen kiellon vaikuttavuus, on sen vuoksi tarpeen määrätä varoittavammista seuraamuksista vakavissa tapauksissa, esimerkiksi kun kieltoa on rikottu toistuvasti tai kun laiton työnteko koskee huomattavan monia laittomasti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia tai kun työolot osoittavat hyväksikäyttöä***,*** kun työnantaja on tietoinen siitä, että työntekijä on ihmiskaupan uhri ***ja kun uhri on alaikäinen***. |
| Työolojen olisi katsottava osoittavan erityistä hyväksikäyttöä, kun palkka tai työolot, erityisesti työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat olot, poikkeavat merkittävästi laillisten työntekijöiden palkasta ja työoloista. | Työolojen olisi katsottava osoittavan erityistä hyväksikäyttöä, kun palkka tai työolot, erityisesti työntekijöiden ***palkkaan***, ***työaikaan sekä*** terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat olot, poikkeavat merkittävästi laillisten työntekijöiden palkasta ja työoloista. |

Or. xm

**Tarkistus 10**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 16 kappale**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (16) Kaikissa tämän direktiivin nojalla vakaviksi katsotuissa tapauksissa tekoa olisi sen vuoksi pidettävä kaikkialla yhteisössä rikoksena***, jos se on tehty tahallisesti***. Teon määrittäminen rikokseksi ei saisi vaikuttaa ihmiskaupan torjunnasta 19 päivänä heinäkuuta 2002 tehdyn | (16) Kaikissa tämän direktiivin nojalla vakaviksi katsotuissa tapauksissa tekoa olisi sen vuoksi pidettävä kaikkialla yhteisössä rikoksena. Teon määrittäminen rikokseksi ei saisi vaikuttaa ihmiskaupan torjunnasta 19 päivänä heinäkuuta 2002 tehdyn puitepäätöksen 2002/629/YOS |

| | |
|---|---|
| puitepäätöksen 2002/629/YOS soveltamiseen. | soveltamiseen. |

Or. it

**Tarkistus 11**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 18 a kappale (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***(18 a) Tehokkaan suojan tarjoamiseksi hyväksikäyttöä osoittavia työoloja vastaan järjestöjen, organisaatioiden tai muiden oikeudellisten tahojen ja ammattijärjestöjen olisi voitava joko käynnistää oikeusmenettelyjä tai toimia niissä uhrien puolesta tai heidän tukenaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tuomioistuimissa edustamista ja puolustamista koskevien kansallisten menettelysääntöjen soveltamista. Uhrien kannustamiseksi jättämään valituksia kolmansien osapuolten olisi voitava pitää valitusten tekijöiden henkilöllisyys ja asuinpaikka luottamuksellisina tietoina.*** |

Or. en

**Tarkistus 12**

**Ehdotus direktiiviksi**
**Johdanto-osan 19 kappale**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (19) Kantelumekanismien täydentämiseksi jäsenvaltioiden olisi myönnettävä oleskelulupa, jonka voimassaoloaika on rajoitettu sen mukaan, miten kauan asianomainen kansallinen menettely kestää, niille kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat joutuneet | (19) Kantelumekanismien täydentämiseksi jäsenvaltioiden olisi myönnettävä oleskelulupa, jonka voimassaoloaika on rajoitettu sen mukaan, miten kauan asianomainen kansallinen menettely kestää, niille kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat joutuneet |

| | |
|---|---|
| kärsimään erityistä hyväksikäyttöä osoittavista työoloista ja jotka tekevät yhteistyötä rikosoikeudellisissa menettelyissä työnantajaa vastaan. Tällaiset oleskeluluvat olisi myönnettävä samojen edellytysten nojalla kuin ne oleskeluluvat, jotka myönnetään oleskeluluvasta, joka myönnetään yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa tekeville kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat ihmiskaupan uhreja tai jotka ovat joutuneet laittomassa maahantulossa avustamisen kohteiksi, 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun neuvoston direktiivin 2003/81/EY nojalla. | kärsimään erityistä hyväksikäyttöä osoittavista työoloista ja jotka tekevät yhteistyötä rikosoikeudellisissa menettelyissä työnantajaa vastaan. ***Jäsenvaltioiden olisi myös myönnettävä tilapäinen oleskelulupa alaikäisille kolmannen maan kansalaisille.*** Tällaiset oleskeluluvat olisi myönnettävä samojen edellytysten nojalla kuin ne oleskeluluvat, jotka myönnetään oleskeluluvasta, joka myönnetään yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa tekeville kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat ihmiskaupan uhreja tai jotka ovat joutuneet laittomassa maahantulossa avustamisen kohteiksi, 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun neuvoston direktiivin 2003/81/EY nojalla. |

Or. it

**Tarkistus 13**

**Ehdotus direktiiviksi**
**2 artikla - b kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (b) ’työnteolla’ toiminnan harjoittamista korvausta vastaan toisen henkilön lukuun ja tämän johdolla; | (b) ’työnteolla’ toiminnan harjoittamista korvausta vastaan toisen henkilön lukuun ja tämän johdolla ***tai valvonnassa***; |

Or. en

**Tarkistus 14**

**Ehdotus direktiiviksi**
**2 artikla - e kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (e) ’työnantajalla’ ketä tahansa henkilöä, myös oikeushenkilöä, joiden lukuun ja | (e) ’työnantajalla’ ketä tahansa henkilöä, myös oikeushenkilöä, jonka lukuun ***ja/***tai |

| | |
|---|---|
| joiden johdolla kolmannen maan kansalainen harjoittaa toimintaa korvausta vastaan; | jonka johdolla ***tai valvonnassa*** kolmannen maan kansalainen harjoittaa toimintaa korvausta ***tai oletettua korvausta*** vastaan; |

Or. en

**Tarkistus 15**

**Ehdotus direktiiviksi**
**2 artikla - f kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (f) ’alihankkijalla’ luonnollista tai oikeushenkilöä, jolle on annettu tehtäväksi toteuttaa kaikki aiemmin tehtyyn sopimukseen perustuvat velvoitteet tai osa niistä**.** | (f) ’alihankkijalla’ luonnollista tai oikeushenkilöä, jolle on annettu tehtäväksi toteuttaa kaikki aiemmin tehtyyn sopimukseen perustuvat velvoitteet tai osa niistä***, mukaan lukien vuokratyövoimaa välittävät yritykset ja muut välittäjät;*** |

Or. en

**Tarkistus 16**

**Ehdotus direktiiviksi**
**2 artikla - f a kohta (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***(f a) ‘palkalla’ palkkasummia, ylityökorvaukset mukaan lukien, jotka vastaavat summaa, jonka vastaavat laillisessa työsuhteessa olleet työntekijät olisivat saaneet.*** |

Or. en

**Tarkistus 17**

**Ehdotus direktiiviksi**
**4 artikla - 1 kohta - a alakohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (a) vaatia kolmansien maiden kansalaisia esittämään oleskelulupa tai muu oleskeluoikeuden antava asiakirja, joka on voimassa ***kyseisen*** työsuhteen ***ajan***; | (a) vaatia kolmansien maiden kansalaisia esittämään oleskelulupa tai muu oleskeluoikeuden antava asiakirja, joka on voimassa työsuhteen ***alkaessa ja jonka voimassaoloa voidaan pidentää jäljellä olevan työsuhteen ajaksi***; |

Or. en

**Tarkistus 18**

**Ehdotus direktiiviksi**
**4 artikla - 1 kohta - c alakohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (c) säilyttää jäljennös tai merkinnät ainakin työsuhteen ajan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tarkastusta varten. | (c) säilyttää jäljennös tai merkinnät ainakin työsuhteen ***ja niitä seuraavan kahdentoista kuukauden*** ajan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tarkastusta varten ***myös sähköisessä muodossa***. |

Or. it

**Tarkistus 19**

**Ehdotus direktiiviksi**
**4 artikla - 2 a kohta (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***2 a. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön työnantajan velvollisuuksia koskevan yksinkertaistetun järjestelmän, silloin kun työnantajina toimivat yksityishenkilöt kotitaloustöiden ja henkilökohtaisten*** |

***palvelujen ollessa kyseessä.***

Or. xm

**Tarkistus 20**

**Ehdotus direktiiviksi**
**4 artikla - 3 kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| 3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että työnantajien katsotaan täyttäneen 1 kohdan a alakohdassa säädetty velvollisuus, paitsi jos oleskelulupana tai muuna oleskeluoikeuden antavana asiakirjana esitetty asiakirja on selvästi väärä. | 3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että työnantajien katsotaan täyttäneen 1 kohdan a alakohdan mukaisen velvollisuutensa, paitsi jos voimassa olevana oleskelulupana tai muuna oleskeluoikeuden antavana asiakirjana esitetty asiakirja on selvästi väärä ***tai jos työnantaja tietää, että se on väärennös***. |

Or. en

**Tarkistus 21**

**Ehdotus direktiiviksi**
**5 artikla - 1 a kohta (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***1 a. Jäsenvaltioiden on myönnettävä työnantajille kohtuullinen määräaika maassa työskentelevien kolmansien maiden kansalaisten aseman laillistamista varten.*** |

Or. en

**Tarkistus 22**

**Ehdotus direktiiviksi**
**6 artikla - 1 kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| 1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että työnantajille määrätään 3 artiklan rikkomisesta tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset. | 1. ***Sanotun rajoittamatta 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamista,*** jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että työnantajille määrätään 3 artiklan rikkomisesta tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset. |

Or. en

**Tarkistus 23**

**Ehdotus direktiiviksi**
**6 artikla - 2 kohta - b alakohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| ***(b) jokaisen laittomasti työskennelleen kolmannen maan kansalaisen palauttamisesta aiheutuvien kustannusten maksaminen, jos palauttamismenettelyt toteutetaan.*** | ***Poistetaan.*** |

Or. en

**Tarkistus 24**

**Ehdotus direktiiviksi**
**6 artikla - 2 a kohta (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***2 a. Jäsenvaltiot voivat pienentää sakkosummaa, jos työnantaja on yksityishenkilö, joka on palkannut kolmannen maan kansalaisen*** |

***kotitaloustöitä tai henkilökohtaisia palveluja varten.***

Or. xm

**Tarkistus 25**

**Ehdotus direktiiviksi**
**7 artikla - 1 kohta - johdanto-osa ja a alakohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| 1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että työnantaja maksaa jokaisen 3 artiklan rikkomisen osalta | 1. ***Sanotun rajoittamatta 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamista,*** jäsenvaltioiden on varmistettava, että työnantaja maksaa jokaisen 3 artiklan rikkomisen osalta |
| (a) kaikki laittomasti työskennelleiden kolmansien maiden kansalaisten erääntyneet palkkasaatavat; | (a) kaikki laittomasti työskennelleiden kolmansien maiden kansalaisten erääntyneet palkkasaatavat ***ja kaikki muut työsuhteeseen liittyvät taloudelliset etuudet***; |

Or. en

**Tarkistus 26**

**Ehdotus direktiiviksi**
**7 artikla - 1 kohta - b a alakohta (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***(b a) tarvittaessa kaikki kulut, jotka aiheutuvat a alakohdassa tarkoitettujen palkan ja etuuksien siirtämisestä maahan, johon kolmannen maan kansalainen on vapaaehtoisesti palannut.*** |

Or. en

**Tarkistus 27**

**Ehdotus direktiiviksi**
**7 artikla - 1 kohta - 1 a alakohta (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***Jos 2 artiklan f a kohdassa määriteltyä palkkaa ei ole mahdollistaa määrittää, se vahvistetaan sovellettavan vähimmäispalkoista annetun lainsäädännön, työehtosopimusten tai asianomaisten ammattialojen käytäntöjen mukaisen vähimmäispalkan perusteella, paitsi jos joko työnantaja tai työntekijä voi toisin todistaa. Jäsenvaltioissa, joissa ei ole säädetty vähimmäispalkasta, palkan vähimmäistason katsotaan olevan tulotaso, jonka alapuolella kyseisen jäsenvaltion kansalaisilla on oikeus sosiaaliavustuksiin tai joka vastaa sovellettavien työehtosopimusten tai käytäntöjen mukaista vähimmäistasoa kyseisellä ammattialalla.*** |

Or. xm

**Tarkistus 28**

**Ehdotus direktiiviksi**
**7 artikla - 2 kohta - a alakohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (a) luotava mekanismeja sen varmistamiseksi, että erääntyneiden palkkasaatavien perimiseksi tarvittavat menettelyt käynnistyvät automaattisesti ilman, että kolmansien maiden kansalaisten tarvitsee esittää erillistä vaatimusta; | (a) luotava mekanismeja sen varmistamiseksi, että erääntyneiden palkkasaatavien ***ja muiden työsuhteeseen liittyvien taloudellisten etuuksien*** perimiseksi tarvittavat menettelyt käynnistyvät automaattisesti ilman, että kolmansien maiden kansalaisten tarvitsee esittää erillistä vaatimusta; |

Or. en

**Tarkistus 29**

**Ehdotus direktiiviksi**
**7 artikla - 2 kohta - b alakohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (b) säädettävä, että työsuhteen oletetaan kestäneen vähintään kuusi kuukautta, paitsi jos työnantaja voi toisin todistaa. | (b) säädettävä, että työsuhteen oletetaan kestäneen vähintään kuusi kuukautta, paitsi jos työnantaja ***tai laittomasti työskentelevä kolmannen maan kansalainen*** voi toisin todistaa. |

Or. en

**Tarkistus 30**

**Ehdotus direktiiviksi**
**7 artikla - 3 kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| 3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että laittomasti työskennelleille kolmansien maiden kansalaisille maksetaan heidän 1 kohdan a alakohdan mukaisesti perityt palkkasaatavansa myös siinä tapauksessa, että he ovat palanneet ***tai heidät on palautettu*** lähtömaahan. | 3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että laittomasti työskennelleille kolmansien maiden kansalaisille maksetaan heidän 1 kohdan a alakohdan ***ja 1 a alakohdan*** mukaisesti perityt palkkasaatavansa ***ja muut työsuhteeseen liittyvät taloudelliset etuudet*** myös siinä tapauksessa, että he ovat palanneet ***vapaaehtoisesti*** lähtömaahan. |

Or. en

**Tarkistus 31**

**Ehdotus direktiiviksi**
**7 artikla - 4 kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| 4. Jäsenvaltioiden on toteutettava ***10 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen rikosten osalta*** tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa lykätään, kunnes kolmannen maan kansalaiselle on maksettu hänen 1 kohdan a alakohdan mukaisesti perityt palkkasaatavansa. | 4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa lykätään, kunnes kolmannen maan kansalaiselle on maksettu hänen 1 kohdan a alakohdan ***ja 1 a alakohdan*** mukaisesti perityt palkkasaatavansa ***ja muut työsuhteeseen liittyvät taloudelliset etuudet***. |

Or. en

**Tarkistus 32**

**Ehdotus direktiiviksi**
**8 artikla - johdanto-osa**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että liiketoimintaa ***harjoittavaan työnantajaan voidaan*** tarvittaessa ***kohdistaa*** myös seuraavat toimenpiteet: | Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että liiketoimintaa ***harjoittaviin työnantajiin kohdistetaan*** tarvittaessa myös seuraavat toimenpiteet: |

Or. en

**Tarkistus 33**

**Ehdotus direktiiviksi**
**8 artikla - a kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (a) sulkeminen julkisten etuuksien, tukien ja avustusten ulkopuolelle enintään viideksi vuodeksi; | (a) sulkeminen julkisten etuuksien, tukien ja avustusten***, myös EU-rahoituksen,*** ulkopuolelle enintään viideksi vuodeksi; |

Or. en

**Tarkistus 34**

**Ehdotus direktiiviksi**
**8 artikla - b kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (b) sulkeminen julkisten hankintamenettelyjen ulkopuolelle enintään viideksi vuodeksi; | (b) sulkeminen julkisten hankintamenettelyjen***, myös EU:n toimielinten hankintamenettelyjen,*** ulkopuolelle enintään viideksi vuodeksi |

Or. en

**Tarkistus 35**

**Ehdotus direktiiviksi**
**8 artikla - d kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (d) *rikkomisen suorittamiseen* käytettyjen laitosten pysyvä tai väliaikainen sulkeminen. | (d) *rikkomisessa* käytettyjen laitosten pysyvä tai väliaikainen sulkeminen***, tai kyseisen liiketoiminnan harjoittamista koskevan luvan väliaikainen tai pysyvä peruuttaminen. jos se on tilanteen vakavuuden tai laittomasti työskennelleiden kolmansien maiden kansalaisten määrän johdosta perusteltua, ottaen asianmukaisesti huomioon kansallisen työlainsäädännön soveltaminen***. |

Or. xm

**Tarkistus 36**

**Ehdotus direktiiviksi**
**9 artikla - 1 kohta - johdanto-osa**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| 1. Kun työnantaja on alihankkija, jäsenvaltioiden on varmistettava, että ***pääasiallista*** toimeksiantajaa ***ja alihankintaketjun mahdollisia muita alihankkijoita*** vaaditaan maksamaan | 1. Kun työnantaja on alihankkija, jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimeksiantajaa***, jonka suora alihankkija työnantaja on,*** vaaditaan maksamaan |

Or. en

**Tarkistus 37**

**Ehdotus direktiiviksi**
**9 artikla - 2 kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| 2. Pääasiallinen toimeksiantaja ja muut alihankintaketjussa mukana olevat alihankkijat ***ovat 1 kohdan nojalla yhteisvastuullisia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta takautumisoikeutta koskevan kansallisen lainsäädännön säännösten soveltamista.*** | 2. ***Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos*** pääasiallinen toimeksiantaja ja muut alihankintaketjussa mukana olevat alihankkijat ***tiesivät, tai niiden olisi pitänyt tietää, että työnantajana toiminut alihankkija työllisti laittomasti oleskelevia kolmannen maan kansalaisia, ne ovat vastuussa 7 artiklan 1 kohdan a, b ja b a alakohdassa ja 1 a alakohdassa tarkoitettujen maksujen maksamisesta työnantajana toimineen alihankkijan puolesta tai toimeksiantajan puolesta, jonka suora alihankkija työnantaja on***. |

Or. en

**Tarkistus 38**

**Ehdotus direktiiviksi**
**10 artikla - 1 kohta - johdanto-osa**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| 1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että 3 artiklassa tarkoitettua rikkomista pidetään rikoksena silloin kun ***se on tehty tahallisesti ja*** seuraavat edellytykset täyttyvät: | 1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että 3 artiklassa tarkoitettua rikkomista pidetään rikoksena silloin kun seuraavat edellytykset täyttyvät: |

Or. en

**Tarkistus 39**

**Ehdotus direktiiviksi**
**10 artikla - 1 kohta - c alakohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (c) rikkomiseen liittyvät ***erityistä*** hyväksikäyttöä osoittavat työolot, ***esimerkiksi siksi,*** että työolot poikkeavat merkittävästi laillisten työntekijöiden työoloista; tai | (c) rikkomiseen liittyvät hyväksikäyttöä osoittavat työolot, ***kuten väkivaltaa, uhkailua, pelottelua ja halventavaa kohtelua, ja*** työolot poikkeavat merkittävästi laillisten työntekijöiden työoloista; tai |

Or. it

**Tarkistus 40**

**Ehdotus direktiiviksi**
**10 artikla - 1 kohta - d alakohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (d) rikkomiseen on syyllistynyt työnantaja, joka käyttää henkilön työpanosta tai palveluita ***tietoisena siitä***, että kyseinen henkilö on ihmiskaupan uhri. | (d) rikkomiseen on syyllistynyt työnantaja, joka käyttää henkilön työpanosta tai palveluita ***ja tietää tai hänen olisi pitänyt tietää***, että kyseinen henkilö on ihmiskaupan uhri. |

Or. en

**Tarkistus 41**

**Ehdotus direktiiviksi**
**10 artikla - 1 kohta - d a alakohta (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***(d a) rikkomiseen liittyy alaikäisen työnteko.*** |

Or. en

**Tarkistus 42**

**Ehdotus direktiiviksi**
**12 artikla - 1 kohta - johdanto-osa**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| 1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeushenkilöt ***voidaan saattaa*** vastuuseen 10 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta, jonka on oikeushenkilön hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön toimielimen osana toimien henkilö, ***jonka johtava asema oikeushenkilössä*** perustuu | 1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeushenkilöt ***saatetaan*** vastuuseen 10 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta, jonka on oikeushenkilön hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön toimielimen osana toimien henkilö, ***ja se*** perustuu |

Or. en

**Tarkistus 43**

**Ehdotus direktiiviksi**
**13 artikla - a kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (a) oikeuden menettäminen julkisiin etuisuuksiin tai ***tukiin***; | (a) oikeuden menettäminen julkisiin etuisuuksiin tai ***avustuksiin, kuten yhteisön rahoitukseen***; |

Or. it

**Tarkistus 44**

**Ehdotus direktiiviksi**
**13 artikla - a a alakohta (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***(a a) työnantajalle laittoman työnteon paljastumista edeltävien 12 kuukauden aikana maksettujen julkisten etuuksien, tukien tai avustusten, myös EU-rahoituksen, takaisin periminen;*** |

Or. en

**Tarkistus 45**

**Ehdotus direktiiviksi**
**13 artikla - b kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (b) sulkeminen julkisten hankintamenettelyjen ulkopuolelle enintään viideksi vuodeksi; | (b) sulkeminen julkisten hankintamenettelyjen ulkopuolelle enintään viideksi vuodeksi ***myös EU:n tasolla***; |

Or. xm

**Tarkistus 46**

**Ehdotus direktiiviksi**
**14 artikla - 1 kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| 1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tehokkaista mekanismeista, joiden avulla laittomasti työskennelleet kolmansien maiden kansalaiset voivat tehdä kantelun työantajiaan vastaan joko suoraan tai | 1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tehokkaista mekanismeista, joiden avulla laittomasti työskennelleet kolmansien maiden kansalaiset voivat tehdä kantelun työantajiaan vastaan joko suoraan tai |

| | |
|---|---|
| ***nimettyjen*** kolmansien osapuolten välityksellä. | kolmansien osapuolten välityksellä. |

Or. en

**Tarkistus 47**

**Ehdotus direktiiviksi**
**14 artikla - 1 a kohta (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***1 a. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kolmannet osapuolet, kuten järjestöt, organisaatiot tai muut oikeudelliset tahot, joiden sääntöjen mukaiseen toimintaan kuuluu tuki kolmansien maiden kansalaisille, ja ammattijärjestöt voivat joko käynnistää oikeusmenettelyn tai hallinnollisen menettelyn tai osallistua siihen joko kolmannen maan kansalaisen puolesta tai hänen tukenaan ja hänen suostumuksellaan tämän direktiivin täytäntöönpanoa varten, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tuomioistuimissa edustamista ja puolustamista koskevien kansallisten menettelysääntöjen soveltamista.***<br>***Kolmansien osapuolten on voitava pitää valitusten tekijöiden henkilöllisyys ja asuinpaikka luottamuksellisina tietoina, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tuomioistuimissa edustamista ja puolustamista koskevien kansallisten menettelysääntöjen soveltamista.*** |

Or. en

**Tarkistus 48**

**Ehdotus direktiiviksi**
**14 artikla - 3 kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| (3) Edellä olevan ***10 artiklan 1 kohdan c alakohdassa*** tarkoitettujen rikosten osalta jäsenvaltioiden on myönnettävä direktiivin 2004/81/EY 4–15 artiklassa säädettyjen edellytysten nojalla oleskelulupa, jonka voimassaoloaika on rajoitettu sen mukaan, miten kauan asianomainen kansallinen menettely kestää, niille kolmansien maiden kansalaisille, jotka kärsivät tai ovat kärsineet hyväksikäyttöä osoittavista työoloista ja jotka tekevät yhteistyötä menettelyissä työnantajaa vastaan. | (3) Edellä olevan ***10 artiklan 1 kohdan c, d ja e alakohdassa*** tarkoitettujen rikosten osalta jäsenvaltioiden on myönnettävä direktiivin 2004/81/EY 4–15 artiklassa säädettyjen edellytysten nojalla oleskelulupa, jonka voimassaoloaika on rajoitettu sen mukaan, miten kauan asianomainen kansallinen menettely kestää, niille kolmansien maiden kansalaisille, jotka kärsivät tai ovat kärsineet hyväksikäyttöä osoittavista työoloista ja jotka tekevät yhteistyötä menettelyissä työnantajaa vastaan. |

Or. it

**Tarkistus 49**

**Ehdotus direktiiviksi**
**15 artikla - 1 kohta**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| 1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vähintään ***10 prosentissa*** niiden alueelle sijoittautuneista yrityksistä suoritetaan vuosittain tarkastus, jonka tarkoituksena on valvoa maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työntekoa. | 1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vähintään ***5 prosentissa*** niiden alueelle sijoittautuneista ***tai niiden alueella toimivista*** yrityksistä suoritetaan vuosittain tarkastus, jonka tarkoituksena on valvoa maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työntekoa. |

Or. en

**Tarkistus 50**

**Ehdotus direktiiviksi**
**15 artikla - 2 a kohta (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***2 a. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tarkastukset tehdään ilman, että niillä on vaikutusta ainoastaan työolojen, etenkin turvallisuutta ja terveyttä koskevien olojen, arviointia koskeviin tarkastuksiin työntekijän asemasta riippumatta.*** |

Or. en

**Tarkistus 51**

**Ehdotus direktiiviksi**
**15 a artikla (uusi)**

| *Komission teksti* | *Tarkistus* |
|---|---|
| | ***Article 15a*** |
| | ***Yhteys kansallisiin säännöksiin*** |
| | ***Tämä direktiivi ei vaikuta kansallisiin toimenpiteisiin, joilla edistetään laittoman työn muuttamista lailliseksi työksi ja laittomien työntekijöiden aseman laillistamista.*** |

Or. en

## PERUSTELUT

Euroopan unionissa on arviolta 4,5–8 miljoonaa laitonta maahanmuuttajaa, ja tämä luku on jatkuvasti nousussa eritoten, koska laiton työ on helposti saatavilla.

Laiton työnteko on keskittynyt tietyille aloille, kuten rakennusala, maatalous, siivous sekä hotelli- ja ravintola-ala.

Yksi tämän ilmiön yhteiskunnallisista seurauksista on, että näitä maahanmuuttajia käytetään usein hyväksi. Häikäilemättömät työnantajat hyötyvät laittomista maahanmuuttajista ja pyrkivät käyttämään työntekijöitä hyväksi tarjoamalla heille vähäistä ammattitaitoa edellyttäviä ja huonosti palkattuja töitä.

Yhtäältä laiton työnteko saattaa myös alentaa palkkoja ja heikentää työoloja sekä vääristää kilpailua yritysten välillä. Pimeän työn tekijät eivät myöskään voi hyötyä sairausvakuutuksesta ja eläkeoikeuksista. Toisaalta laittomasti työskentelevät kolmansien maiden kansalaiset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa siksi, että kiinni jäätyään he todennäköisesti joutuvat palautetuiksi kotimaahansa.

Tällä komission ehdotuksella[1], joka on annettu toukokuussa 2007, pyritään torjumaan laitonta maahanmuuttoa ja sellaisten työntekijöiden hyväksikäyttöä, jotka ovat laittomasti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia.

Esittelijä katsoo, että vaikka laittomasti työskentelevien maahanmuuttajien suojelu ei olekaan komission ehdotuksen päätavoite, se olisi kuitenkin sisällytettävä ehdotuksen määritelmään.

Tällä ehdotuksella pyritään saavuttamaan yhdenmukaistamisen vähimmäistaso Euroopan unionissa, ja siinä vaaditaan jäsenvaltioita kieltämään laiton työnteko ja määrätään yhtenäisistä seuraamuksista sekä vaaditaan työnantajia toteuttamaan ehkäiseviä toimenpiteitä ja muita valvontatoimia.

Ajatuksena on, että olisi rangaistava työnantajaa eikä laittomasti työskentelevää kolmannen maan kansalaista.

Toimenpiteellä pyritään luomaan yhdenmukaiset Euroopan unionin tasoiset puitteet seuraamusten määräämisestä sellaisille työnantajille, jotka ovat palkanneet laittomasti Euroopan unionissa oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia.

Ehdotuksella luodaan yhteinen toimintalinja, joka sisältää kolme pääpiirrettä: Ensinnäkin työnantajia koskisivat useat uudet hallinnolliset velvoitteet, jotka olisi täytettävä ennen kolmansien maiden kansalaisten työhönottoa. Velvoitteiden noudattamatta jättäminen johtaisi rankaisutoimenpiteisiin, taloudellisiin seuraamuksiin ja rikosoikeudellisiin rangaistuksiin. Toiseksi valitusten käsittelyä koskeva menettely yhdenmukaistettaisiin. Kolmanneksi

[1] Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavista seuraamuksista.

jäsenvaltioita vaadittaisiin tarkastamaan työntekijöitä koskevat tiedot 10 prosentissa rekisteröidyistä yhtiöistä.

**Esittelijän huomioita**

Esittelijä pahoittelee direktiiviehdotuksen kapeaa soveltamisalaa.
Direktiivin säännösten tarkoituksena on vähentää EU:hun suuntautuvaa laitonta maahanmuuttoa. Tämän vuoksi soveltuva oikeusperusta on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 63 artiklan 3 kohdan b alakohta. Kyseinen oikeusperusta ei kata toimenpiteitä, jotka koskevat sellaisia kolmansien maiden kansalaisia, jotka oleskelevat EU:n alueella laillisesti, mutta jotka voivat myös olla työvoiman hyväksikäytön uhreja. Direktiivi ei esimerkiksi kata niiden jäsenvaltioiden kansalaisia, jotka liittyivät Euroopan unioniin 2004 ja 2007 ja joita koskevat edelleen väliaikaiset järjestelyt, jotka rajoittavat heidän vapaata pääsyään useiden EU-15:n jäsenvaltioiden työmarkkinoille.

2 artikla – Jotta suojellaan työntekijöitä paremmin hyväksikäytöltä, muun muassa termit ”työnantaja”, ”alihankkija” ja ”palkka” olisi määriteltävä mahdollisimman kattavasti. Esimerkiksi termin ”työnantaja” olisi katettava vuokratyövoimaa välittävät yritykset ja muut välittäjät.

Palkan olisi sisällettävä myös ylityökorvaukset. Tämä on tärkeää, kun työnantajan on maksettava palkkasaatavia laittomasti työskennelleelle kolmannen maan kansalaiselle.

4 artikla – Esittelijä on tyytyväinen, että ehdotus sisältää ehkäiseviä toimenpiteitä: 4 artiklassa velvoitetaan työnantajat tarkastamaan mahdollisten työntekijöiden oleskeluluvat tai muut oleskeluoikeuden antavat asiakirjat ennen näiden palkkaamista ja kirjaamaan muistiin työsuhteen alkamis- ja päättymispäivämäärät ja toimittamaan ne toimivaltaisille viranomaisille. Talouden toimijoille aiheutuvan hallinnollisen taakan voidaan katsoa olevan oikeasuhteinen ehdotuksen tavoitteeseen verrattuna. Jäsenvaltioiden olisi annettava työnantajille selkeät ohjeet ja jatkuvaa neuvontaa oleskelulupien ja muiden oleskeluoikeuden antavien asiakirjojen tunnistamisesta. Jäsenvaltioita olisi kannustettava jakamaan keskenään tietoa parhaista toimintatavoista unionin tasolla.

Esittelijä kannattaa näiden muodollisuuksien yksinkertaistamista silloin kun työnantaja on yksityishenkilö.

Työnantajilta ei vaadita tarkkaa tietämystä oleskeluluvista ja muista oleskeluoikeuden antavista asiakirjoista. Esittelijä katsoo, että työnantajaa voidaan pitää vastuullisena vain, jos asiakirja on selvästi väärä tai jos työnantaja tietää, että se on väärennös. Esittelijä katsoo myös, että jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotta työnantajille annetaan selkeät ohjeet ja jatkuvaa neuvontaa oleskelulupien ja muiden oleskeluoikeuden antavien asiakirjojen tunnistamisesta. EU:n tasolla olisi myös luotava järjestelmä, jonka avulla jäsenvaltioiden kesken jaetaan tietoa parhaista toimintatavoista.

Joustavuuden lisäämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava myöntää työnantajille kohtuullinen määräaika työssä olevien kolmansien maiden kansalaisten aseman laillistamiseen.

6 artikla – Seuraamuksiin kuuluu taloudellisia seuraamuksia. Esittelijä ehdottaa, että näitä seuraamuksia voidaan keventää, kun työnantaja on luonnollinen henkilö, joka on palkannut laittomasti työskentelevän kolmannen maan kansalaisen kotitaloustöitä ja henkilökohtaisia palveluita varten.

7 artikla – On luonnollista, että työnantajat maksavat palkkasaatavat laittomasti työskentelevälle kolmannen maan kansalaiselle. Tätä säännöstä olisi kuitenkin laajennettava kattamaan kaikki työsuhteeseen liittyvät taloudelliset etuudet ja kaikki kulut, jotka aiheutuvat palkan ja etuuksien siirtämisestä ulkomaille, jos kolmannen maan kansalainen on palannut kotimaahansa, jotta tätä ei rangaista.
Jos palkkaa ei pystytä määrittämään, se voidaan tehdä vähimmäispalkkaa koskevan lainsäädännön, työehtosopimusten ja käytäntöjen perusteella taikka sen tulorajan perusteella, joka oikeuttaa asianomaisen jäsenvaltion kansalaiset saamaan sosiaaliavustuksia.

Jäsenvaltioiden on säädettävä mekanismeista, joilla varmistetaan, että kolmannen maan kansalaiselle maksetaan palkkasaatavat automaattisesti, ilman että hänen on tehtävä asiasta valitus, myös silloin kun hän on palannut kotimaahansa. Tätä voidaan pitää syrjivänä käytäntönä EU:n työntekijöitä vastaan, joiden on tehtävä valitus toimivaltaisille elimille palkkasaatavien saamiseksi. Esittelijä haluaa kuitenkin muistuttaa komission ehdotuksen loogisista perusteluista: laittomasti maassa oleskelevat kolmansien maiden kansalaiset ovat maassa "pimeästi", he pelkäävät pidätystä ja palauttamista, he ovat "helposti hyväksikäytettävää" työvoimaa ja täten paljon haavoittuvampia kuin muut työntekijät.

Esittelijä tukee komission ehdotusta, jonka mukaan työsuhteen oletetaan kestäneen vähintään kuusi kuukautta, paitsi jos työnantaja tai laittomasti työskentelevä kolmannen maan kansalainen voi toisin todistaa.

8 artikla – Tässä artiklassa säädetään muista seuraamuksista yrityksille, joissa työskentelee laittomasti kolmansien maiden kansalaisia, kuten sulkeminen julkisten etuuksien ja hankintasopimusten ulkopuolelle ja myönnettyjen etuuksien takaisinperiminen. Esittelijän mielestä on tärkeää, että tämän artiklan säännökset ulotetaan koskemaan myös EU:n rahoitusta ja hankintoja.

9 artikla – Ehdotuksessa myös laajennetaan säännökset koskemaan alihankkijoita, ja komission aikomus oli, että kaikki alihankintaketjussa mukana olevat yritykset ovat yhteisvastuullisia sille työnantajalle määrätyistä taloudellisista seuraamuksista, joka on alihankintaketjun päässä ottanut palvelukseen laittomasti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia. Esittäjä katsoo kuitenkin, että olisi vaikeaa asettaa pääasiallinen toimeksiantaja vastuuseen, jos tämä ei ole voinut valvoa sääntöjen noudattamista käytännössä. Niinpä esittelijä hyväksyy sen, että ketjussa mukana olevien alihankkijoiden vastuuta rajoitetaan.

10 artikla – Lisäksi tietyissä tapauksissa rikkomukset voivat johtaa rikossyytteeseen asettamiseen, jolloin työnantaja voi joutua tuomioistuimen valvontaan ja lopettamaan toimintansa muiden seuraamusten lisäksi. Näin tapahtuu silloin, kun työolot osoittavat erityistä hyväksikäyttöä ja kun työnantaja tietää tai hänen olisi pitänyt tietää, että kolmannen maan kansalainen on ihmiskaupan uhri tai alaikäinen.

14 artikla – On huomattava, että ehdotuksessa pyydetään jäsenvaltioita laatimaan mekanismeja, joiden avulla hyväksikäytetyt siirtotyöläiset voivat tehdä valituksia työnantajaansa vastaan joko henkilökohtaisesti tai kolmannen osapuolen avulla.

Lisäksi joissain tapauksissa direktiivin 2004/81/EY[1] 4–15 artiklassa säädetyissä olosuhteissa laittomat maahanmuuttajat voivat saada väliaikaisen oleskeluluvan.

15 artikla – Komission ehdotuksessa vaaditaan jäsenvaltioita varmistamaan, että vähintään 10 prosentissa niiden alueelle sijoittautuneista yrityksistä suoritetaan työntekijätietojen tarkastus. Nykyiset kansalliset vaatimukset ovat keskimäärin 2 prosenttia.

Esittelijä pitää myönteisenä ajatusta tarkastusten lisäämisestä. Tämä parantaisi lainsäädännön täytäntöönpanoa ja olisi selkeä viesti työnantajille, että riski jäädä kiinni rikkomuksesta on todellinen tai kasvanut.

Esittelijä on kuitenkin tietoinen siitä, että ehdotus lisää jäsenvaltioiden hallinnollista taakkaa, sillä kyseisen säännöksen noudattaminen vaatii huomattavan lisäyksen jäsenvaltioiden taloudellisiin ja henkilöstöresursseihin. Niinpä hän ehdottaa, että prosenttiluku muutetaan kymmenestä viideksi.

Päätelmät

Laittoman maahanmuuton torjunta on EU:n maahanmuuttopolitiikan avaintekijä. Tähän liittyen tämän direktiivin tärkeimmän tavoitteen tulisi olla laittomien maahanmuuttajien hyväksikäytön lopettaminen, ilman että se heikentää kolmansien maiden kansalaisten mahdollisuuksia löytää töitä. Tämä direktiivi olisi hyvin hyödyllinen tässä suhteessa. Tässä yhteydessä pidän myös välttämättömänä, että otetaan käyttöön toimia, joilla pyritään suojelemaan niiden siirtotyöläisten oikeuksia, laittomat maahanmuuttajat mukaan lukien, jotka ovat joutuneet työnantajiensa hyväksikäyttämiksi.

Direktiivin tehokkuus riippuu kuitenkin suurelta osin täytäntöönpanosta, joka on jäsenvaltioiden vastuulla ja jota komission kuuluu valvoa ja jota se joutuu valvomaan.

[1] Neuvoston direktiivi 2003/81/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, oleskeluluvasta, joka myönnetään yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa tekeville kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat ihmiskaupan uhreja tai jotka ovat joutuneet laittomassa maahantulossa avustamisen kohteiksi.